

Гірук Володимир Віталійович,
здобувач кафедри криміналістики та
судової медицини Національної академії
внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ТЕХНІКИ ПІД ЧАС ДОПИТУ МАЛОЛІТНЬОГО ПОТЕРПІЛОГО

Найпоширенішою слідчою (розшуковою) дією і основним способом отримання доказів у процесі розслідування будь-якого злочину є допит, тобто інформаційно-психологічна діяльність слідчого, регламентована відповідними нормами кримінально-процесуального законодавства та спрямована на отримання від особи відомостей про факти, що мають доказове або орієнтуюче значення для встановлення об'єктивної істини у процесі розслідування [2, с.172]. Тобто, допит – це слідча (розшукова) дія, яка дозволяє отримати криміналістичнозначущу інформацію, але його ефективність залежить від певних факторів, які необхідно урахувати для забезпечення досягнення поставленої мети, зокрема: обізнаність слідчого щодо події злочину; наявність у слідчого достатнього досвіду як професійного, так і щодо можливостей комунікувати із різними категоріями допитуваних та встановлювати психологічний контакт; володіння слідчим інформацією щодо відомостей, які характеризують допитувану особу; правильне обрання тактичних прийомів; вміння логічно побудувати запитання; можливості урахування психоемоційного стану та віку допитуваної особи; тощо.

Проблемам допиту присвячували свої праці такі вчені криміналісти та процесуалісти як: В.П. Бахін, Р.С. Белкін, В.К. Весельський, В.Г. Гончаренко, В.В. Зарубей, А.В. Іщенко, Є.Д. Лук'янчиков, В.О. Коновалова, І.І. Котюк, М.В. Костицький, В.С. Кузьмічов, А.В. Мировська, М.І. Порубов, А.А. Саковський, М.В. Салтевський, А.В. Самодін, М.Ф. Сокиран, Ф.М. Сокиран, С.М. Стахівській, О.В. Таран, В.В. Тищенко, Л.Д. Удалова, К.О. Чаплинський, Ю.М. Черноус, В.Ю. Шепітько та інші.

Водночас зміни у процесуальному законі, вдосконалення окремих позицій щодо правового регулювання застосування технічних можливостей під час допиту та подальше використання такої інформації, обумовлюють необхідність здійснення комплексного аналізу актуальних проблем, які виникають під час організації та підготовки до допиту малолітніх потерпілих від насильницьких злочинів.

Однією із новел кримінального процесуального кодексу України, є допит малолітнього потерпілого у режимі відеоконференції при трансляції з іншого приміщення (дистанційне досудове розслідування).

Мурадов В. П. під відеоконференцією у кримінальному провадженні розуміє особливу процедуру, що виконується за посередництвом телекомунікаційних технологій, за якої спілкування у вигляді обміну аудіо- і відео- інформацією між віддаленими учасниками слідчої дії відбувається на відстані (дистанційно), але в режимі реального часу. На його думку, недоцільно проведення слідчої дії у режимі відеоконференції за участю осіб, які мають дефекти мови, зору чи слуху [3, с. 235-240]. Водночас, ми погоджуємося із тим, що наведена можливість направлена на захист малолітніх осіб, забезпечення їх безпеки, їх морального здоров'я, мінімізацію їх психологічного травмування, виключення можливості вплинути на об'єктивні і повні показання. Тобто проведення допиту малолітнього потерпілого у режимі відеоконференції при трансляції з іншого приміщення дає змогу уникнення прямого візуального контакту малолітніх з підозрюваними, обвинуваченими та іншими особами, які можуть тим чи іншим способом негативно вплинути на них і, відповідно, на повноту і достовірність їх показань.

Враховучи викладене, можемо діти висновку, що у даному випадку законодавець керувався не лише потребою здійснити зміни, інтегруючи наше законодавство до міжнародного, а й урахував особливості суб'єкта кримінального провадження, такі як фізичний, розумовий і психічний розвиток неповнолітніх, нестійкість характеру, незрілість мислення, схильність до наслідування поведінки старших за них і дорослих, неможливість повною мірою самостійно захищати свої права і законні інтереси.

Список використаних джерел

1. Бахін В. П. Весельський В. К. Тактика допиту: навчальний посібник. Київ: НВТ «Правник», 1997. 64 с.
2. Плосконос А.І. «Використання результатів оперативної діяльності під час допиту учасників організованих злочинних груп та злочинних організацій» *Науковий вісник публічного та приватного права* (Випуск 6, том 3) 2017. с.172–175;
3. Мурадов В. Проблеми використання відеоконференцв'язку на сучасному етапі розвитку техніко-криміналістичного забезпечення судового розгляду кримінальних справ. *Право України*. 2011. № 7. С. 235–240.
4. Удалова Л. Д. Вербальная информация в уголовном процессе Украины: монография. Київ: Вид. ПАЛІВОДА, 2006. 324 с.